

Szanowni Państwo,

W numerze 16 Kwartalnika zwracamy szczególną uwagę na interdyscyplinarny charakter problematyki związanej z niepełnosprawnością. Zaprezentowane tu artykuły wskazują, z jednej strony, na konieczność wielowątkowego spojrzenia na osoby niepełnosprawne, z drugiej zaś – na wielką potrzebę wdrażania systemu, który umożliwiłby koordynację działań wobec aktywizacji i społecznego włączania.

Na przestrzeni wieków osoby niepełnosprawne od zawsze żyły wśród osób pełnosprawnych, jednak społeczne postawy wobec nich ulegały stałej ewaluacji, zgodnie z cywilizacyjnym rozwojem. W historii można wyróżnić postawy społeczne wobec osób niepełnosprawnych od dyskryminacji, poprzez izolację i segregację, aż do integracji i włączenia społecznego.

Inicjatywy podejmowane wobec osób niepełnosprawnych powinny zmierzać do ich inkluzji we wszystkie aspekty życia społecznego. Powoduje to konieczność oceny ich możliwości z punktu widzenia różnych sfer, tj. umiejętności fizycznych i psychicznych, potencjału, podejmowania aktywności, itp.

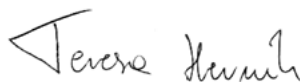
Dzięki standardom wdrażania w Polsce Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych pojawiła się szansa globalnego i kompleksowego postrzegania osób niepełnosprawnych. Zwraca na to uwagę Art. 33, który mówi, iż wprowadzenie Konwencji w życie wymaga koordynacji działań podmiotów rządowych i samorządowych wszystkich szczebli. Przede wszystkim jednak, zgodnie z zasadami funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego, w te procesy muszą zostać włączone w szczególności osoby niepełnosprawne, ich rodziny i reprezentujące je organizacje, które zaangażują się w proces monitorowania wdrażania postanowień Konwencji i będą w nim w pełni uczestniczyć. Takim narzędziem włączania osób niepełnosprawnych w życie społeczne mogą być „Ośrodki mobilności”, które jednocześnie wskazywałyby ścieżki rozwoju i dały szansę osobie niepełnosprawnej na pełną inkluzję społeczną. Co istotne, „Ośrodki mobilności” prowadziłyby także monitoring, a na jego podstawie korektę działań wobec i razem z osobą niepełnosprawną. Jest to ważny kierunek, który spaja działania rehabilitacji medycznej, społecznej i zawodowej. Uwagę na te aspekty zwracają także autorzy artykułów zamieszczonych w Kwartalniku. Lektura czasopisma uświadamia, iż osoby niepełnosprawne nie stanowią jednolitej kategorii. Każda dysfunkcja wymaga jednocześnie indywidualnego podejścia, a zarazem poszukiwania całościowych, kompleksowych rozwiązań usuwających jak najwięcej barier w funkcjonowaniu osoby niepełnosprawnej.

Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych zwraca również uwagę na ważny aspekt: niepełnosprawność nie jest barierą w funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych, ale bariery istnieją w otoczeniu tych osób. Ważnym warunkiem poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych w Polsce jest także zmiana sposobu myślenia, polegająca na pomocy, wspieraniu i włączaniu w życie

społeczne, a nie tylko na opiece nad nimi. Włączanie staje się podstawową zasadą polityki społecznej.

Szczególną uwagę poświęcono w Kwartalniku kwestii aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych intelektualnie. Praca zawodowa, w ich przypadku, to nie tylko sposób na uzyskanie wynagrodzenia, to także szansa na rozwój kompetencji i może stanowić prostą drogę od ekskluzji do inkluzji społecznej. Jednocześnie, co bardzo istotne, osoby z tego typu niepełnosprawnościami mogą być szczególnie predestynowane do wykonywania określonych zawodów. Przykładem są osoby z zespołem Aspergera, o których pisze jedna z autorek w naszym Kwartalniku: odpowiednio ukierunkowane, mogą stać się bardzo dobrymi pracownikami w zawodach związanych z informatyką czy przedmiotami ścisłymi. Niestety, zaspokojenie ich potrzeb zawodowych jest szczególnie trudne. Ważna staje się zatem umiejętność korzystania z wzajemnych doświadczeń, zarówno teoretycznych, jak i empiryczno-praktycznych, które znalazły swoje uzewnętrznienie także i w tym numerze Kwartalnika.

Z życzeniami interesującej lektury,

Teresa Hernik
Prezes Zarządu PFRON
Przewodnicząca Międzynarodowej
Rady Programowej Kwartalnika